

REKOMENDACIJOS

GYVENTOJAMS DĖL COVID-19 LIGOS (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS) PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ

2021-11-15

Sveikatos apsaugos ministerija, atsižvelgdama į nepalankią COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminę situaciją, į nepakankamą imunizuotų gyventojų skaičių, kad būtų užkirstas kelias SARS-CoV-2 viruso plitimui, siekdama riboti SARS-CoV-2 viruso plitimą, atsižvelgdama į Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ (toliau – Nutarimas) nuostatas, rekomenduoja:

1. Laikytis COVID-19 prevencijos priemonių viešose erdvėse

Paslaugų, teikiamų kontaktiniu būdu, parduotuvių, turgaviečių ir kitų viešų prekybos vietų, laisvalaikio ir pramogų vietų, lošimo namų (kazino) ir lošimo automatų, bingo salonų (toliau – paslaugos) uždaroje paslaugų veiklos vykdymo erdvėse, viešajame transporte, kitose viešose uždaroje paslaugų teikimo vietose **vyresniems nei 6 metų asmenims privaloma dėvėti medicinines veido kaukes arba respiratorius, kurie priglunda prie veido ir visiškai dengia nosį ir burną (toliau – kaukės).**

Kaukių galima nedėvėti neįgalumą turintiems asmenims, kurie dėl savo sveikatos būklės kaukių dėvėti negali ar jų dėvėjimas gali pakenkti asmens sveikatos būklei (rekomenduojama dėvėti veido skydelį), asmenims, kai jie sportuoja ar paslaugos teikimo metu, kai paslaugos negalima suteikti paslaugos gavėjui būnant su kauke.

Rekomenduojama dėvėti kaukes atvirose paslaugų veiklos vykdymo vietose, kai nėra išlaikomas saugus, ne mažesnis kaip 2 metrų, atstumas nuo kitų asmenų, išskyrus šeimos narius (sutuoktinį arba asmenį, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, vaikus (įvaikius), įskaitant asmens ir jo sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnamečius vaikus, tėvus (įtėvius), globėjus).

Rekomenduojama kuo rečiau lankytis parduotuvėse, riboti apsipirkimų parduotuvėse skaičių. Esant galimybei pasinaudoti paslauga prekių pristatymui į namus. Visose parduotuvėse, turgavietėse ir kitose viešose prekybos vietose asmenims iš vieno šeimos ir (ar) namų ūkio lankytis po vieną.

Apgyvandinimo paslaugos teikiamos tik asmenims, kurie atitinka Nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodytus kriterijus, t.y. asmenys, turintys Galimybių pasą arba kitus dokumentus, įrodančius vakcinacijos, persirgimo, atlikto PGR tyrimo arba greitojo antigeno testo neigiamo rezultato, antikūnų tyrimo teigiamo rezultato faktą įrodančius dokumentus (toliau – Galimybių pasas).

Jeigu apgyvandinimo įstaigoje apgyvendinami ekipažų ir įgulų nariai, neturintys Galimybių paso, jie gali būti apgyvendinami ne ilgiau kaip 24 val. (skaičiuojant nuo atvykimo į Lietuvos Respublikos teritoriją) bei negali gauti kitų kontaktinių paslaugų, išskyrus nakvynę. Jeigu apgyvandinimo įstaigoje

teikiamos apgyvendinimo paslaugos asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra taikoma izoliacija toje apgyvendinimo įstaigoje, jie negali gauti kitų kontaktinių paslaugų.

Apgyvendinimo paslauga gali būti teikiama asmenims, neturintiems Galimybių paso, jei paslauga užsakoma internetu nuotoliniu būdu, paslaugos gavėjas neturi kontakto su paslaugos teikėju (pvz., registruojantis, perduodant raktus ir pan.), apgyvendinimo patalpomis naudojasi tik paslaugos gavėjai ir jie apgyvendinimo vietoje neturi kontakto su kitais paslaugų gavėjais, neteikiamos kitos kontaktinės paslaugos, pvz., maitinimo paslaugos. Jeigu apgyvendinimo paslaugų teikėjas neturi kontakto su paslaugos gavėju, bet paslaugų gavėjas turės arba gali turėti kontaktą su kitais apgyvendinimo paslaugų gavėjais, paslaugų gavėjas sudarydamas paslaugų teikimo sutartį su paslaugų teikėju, užsakymo sąlygose, turėtų deklaruoti (pavirtinti), kad turi Galimybių pasą ir viso buvimo apgyvendinimo paslaugų teikimo vietoje (pvz., viešbutyje) metu atitiks vieną iš Nutarimo 3.1.1 papunktyje nurodytų kriterijų.

Viešojo maitinimo įstaigose uždaroje erdvėse aptarnaujami tik Galimybių pasą turintys klientai. Aptarnauti klientus tiek su Galimybių pasu, tiek be jo, yra leidžiama tik atvirose erdvėse. Maistas turi būti vartojamas tik sėdint prie stalų.

Asmenys, neturintys Galimybių paso, gali užsisakyti maisto išsinešti. Maistą pasiimti galima specialiai tam įrengtose vietose (atskiras stalas, įėjimas, patalpa ir pan.), atskirtose nuo patalpų, kuriose aptarnaujami klientai, turintys Galimybių pasą. Tuo siekiama valdyti Galimybių pasą turinčių ir neturinčių žmonių srautus.

Į įstaigos uždaras erdves įleidžiami tik kaukes dėvintys lankytojai. Kaukių leidžiama nedėvėti neįgalumą turintiems asmenims, kurie dėl savo sveikatos būklės jų dėvėti negali ar jų dėvėjimas gali pakenkti asmens sveikatos būklei (rekomenduojama dėvėti veido skydelį) ir esant prie stalo.

Keliaujant viešuoju transportu vyresni nei 6 metų asmenys transporto priemonėse keleivių vežimo metu privalo dėvėti kaukes. Šis reikalavimas netaikomas neįgalumą turintiems asmenims (pateikus neįgaliojo pažymėjimą), kurie dėl savo sveikatos būklės kaukių dėvėti negali ar jų dėvėjimas gali pakenkti asmens sveikatos būklei (rekomenduojama dėvėti veido skydelį).

Viešojo transporto priemonėje keleiviai gali būti informuojami apie privalomą kaukių dėvėjimą, prašomi užsidėti kaukę, įspėjami per garsiakalbį arba žodžiu apie galimą išlaipinimą ir kt., jei į transporto priemonę, kurioje teikiama keleivių vežimo paslauga, patenkantys vyresni nei 6 metų asmenys transporto priemonėje paslaugos teikimo metu nedėvi ar atsisako dėvėti kaukes.

Teikiant taksi ar pavėžėjo paslaugas kaukes privaloma dėvėti tiek paslaugos teikėjui, tiek paslaugos gavėjui, išskyrus aukščiau minėtas išimtis.

Visi komerciniai ir nekomerciniai kultūros, pramogų, sporto renginiai, šventės, mugės, festivaliai ar kiti tam tikrą laiką trunkantys organizuoti žmonių susibūrimai viešoje vietoje iš anksto nustatytu laiku (toliau – renginiai), išskyrus atvirose viešose vietose organizuojamus renginius, kai juose dalyvauja ne daugiau kaip 500 asmenų, organizuojami tik asmenims su Galimybių pasu. Į renginių vietą negali patekti žiūrovai ir (ar) dalyviai, kurie neturi įsigiję bilietų elektroniniu būdu arba neregistruoti į renginį. Šis reikalavimas netaikomas atvirose viešose erdvėse organizuojamuose nekomerciniuose renginiuose, įskaitant valstybės švenčių ir atmintinų dienų renginius, kurie trunka iki 2 valandų, ir kai dalyvauja ne daugiau kaip 500 asmenų.

Maitinimas renginiuose organizuojamas tam skirtose vietose, laikantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2021 m. rugpjūčio 13 d. sprendimu Nr. V-1863 „Dėl viešojo maitinimo įstaigoms būtinų sąlygų“ nustatytų reikalavimų.

Draudžiama išsinešti maistą ir gėrimus iš tam skirtų maitinimo vietų. Maistas ir gėrimai neturi būti vartojami salėje stebint renginį, tam neskirtose vietose, išskyrus kino teatrus.

Vietose, kuriose susidaro eilės ar kitose renginio erdvėse, esančiose uždaroje erdvėse, būtina laikytis saugaus ne mažesnio kaip 2 metrų atstumo tarp asmenų ar asmenų grupių.

Vyresni nei 6 metų žiūrovai ir (ar) dalyviai bei renginį aptarnaujantis personalas viso renginio uždarose erdvėse metu privalo dėvėti medicinines kaukes ar respiratorius, kurie priglunda prie veido ir visiškai dengia nosį ir burną (toliau – kaukės). Kaukių leidžiama nedėvėti:

1. neįgalumą turintiems asmenims, kurie dėl savo sveikatos būklės kaukių dėvėti negali ar jų dėvėjimas gali pakenkti asmens sveikatos būklei (rekomenduojama dėvėti veido skydelį);
2. atlikėjams, pranešėjams, renginių vedėjams ir kitiems scenoje esantiems asmenims repeticijų, vaizdo, garso įrašų, transliacijų, renginių metu, kai užtikrinamas saugus atstumas nuo žiūrovų ir (ar) dalyvių, išskyrus kai dėl veiklos pobūdžio to padaryti objektyviai neįmanoma;
3. sportininkams varžybų metu ar sportuojantiems dalyviams renginio metu;
4. kino teatruose, valgymo ir (ar) gėrimo metu stebint renginį kino salėje;
5. asmenims ar asmenų grupėms fotosesijų, vykdomų atskiroje patalpoje ar nuo kitų asmenų atitvertoje atskiroje erdvėje, metu.

Renginiuose atvirose erdvėse, kai nėra išlaikomas saugus, ne mažesnis kaip 2 metrų atstumas nuo kitų asmenų, išskyrus šeimos narius (sutuoktinį arba asmenį, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, vaikus (įvaikius), įskaitant asmens ir jo sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnamečius vaikus, tėvus (įtėvius), globėjus), rekomenduojama vyresniems nei 6 metų asmenims dėvėti kaukes.

Primename, kad be Galimybių paso teikiamos šios paslaugos:

1. prekyba parduotuvėse, turgavietėse, kurių pagrindinė veikla yra maisto, veterinarijos, pašarų gyvūnams, vaistinių, optikos prekių ir ortopedijos techninių priemonių, augalų, sėklų, trąšų pardavimas, turinčiose atskirą įėjimą iš lauko, kurių prekybos plotas (t. y. prekybos salės, skirtos pirkėjams aptarnauti ir prekėms išdėlioti, plotas, įskaitant matavimosi kabinas. Į prekybos plotą neįskaitomas administracinių patalpų, sandėlių ir pagalbinių patalpų, dirbtuvių, laiptinių, koridorių, sanitarinių patalpų plotas) neviršija 1 500 kv. m, arba esančiose prekybos centre, kurio bendras prekybos plotas (t. y. prekybos salės ir kitos prekybos vietos (pvz., salelės), skirtos pirkėjams aptarnauti ir prekėms išdėlioti, plotas, įskaitant matavimosi kabinas. Į prekybos plotą neįskaitomas administracinių patalpų, sandėlių ir pagalbinių patalpų, dirbtuvių, laiptinių, koridorių, sanitarinių patalpų, taip pat parduotuvių, esančių prekybos centre, turinčių atskirą įėjimą iš lauko, kai nėra galimybės patekti į prekybos centrą, plotas) neviršija 1 500 kv. m.

Nurodytose uždarose erdvėse esančiose paslaugų teikimo vietose, kai aptarnaujami asmenys, neatitinkantys Nutarimo Nr. 152 3.1.1 papunktyje nurodytų kriterijų, turi būti užtikrintas 30 m² prekybos plotas (t. y. prekybos salės, skirtos pirkėjams aptarnauti ir prekėms išdėlioti, plotas, įskaitant matavimosi kabinas. Į prekybos plotą neįskaitomas administracinių patalpų, sandėlių ir pagalbinių patalpų, dirbtuvių, laiptinių, koridorių, sanitarinių patalpų plotas) vienam paslaugų gavėjui arba vienu metu gali būti aptarnaujamas ne daugiau kaip vienas asmuo.

Nutarimo Nr. 152 3¹.1 papunktyje nurodytose, uždarose erdvėse esančiose vaistinėse, kai aptarnaujami asmenys, neatitinkantys Nutarimo Nr. 152 3.1.1 papunktyje nurodytų kriterijų, turi būti užtikrintas 15 m² prekybos (paslaugų teikimo) vietos plotas vienam paslaugų gavėjui arba vienu metu gali būti aptarnaujamas ne daugiau kaip vienas asmuo.

2. nuotolinė prekyba (vykdoma internetu ar kitomis ryšio priemonėmis) ir kai prekės pristatomos fiziniams ir juridiniams asmenims ar atsiimamos atsiėmimo punktuose (atsiėmimo punktuose draudžiama prekyba ar kita nesusijusi su nuotoline prekyba veikla);

3. smulkaus remonto paslaugų užsakymas, kai kontaktas tarp paslaugos gavėjo ir paslaugos teikėjo trunka ne ilgiau nei 15 min.;

4. laidojimo paslaugos ir laidojimo reikmenų parduotuvės;

5. muziejų ekspozicijų ir parodų lankymas;

6. bibliotekų (knygų atsiėmimo ir gražinimo tikslais) ir knygų atsiėmimo punktų paslaugos;

7. asmens sveikatos priežiūros paslaugos (pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus, įskaitant testavimą);

8. socialinės paslaugos;

9. psichologinės pagalbos ir psichoterapijos paslaugos;
10. asmens sveikatos priežiūros įstaigose esančių ar globos įstaigose gyvenančių terminalinės būklės asmenų, nepilnamečių iki 14 metų bei nėščiųjų lankymas;
11. veterinarijos paslaugos;
12. keleivių vežimo transportu paslaugos;
13. keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi paslaugos;
14. teisinės paslaugos (notarų, antstolių, privalomos mediacijos, advokatų, teikiančių teises paslaugas pagal advokato ir kliento sutartį, bei advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą) ir teismų veikla;
15. veikla, susijusi su vaiko teisių apsauga;
16. valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių teikiamos paslaugos, kurių dėl jų specifikos neįmanoma suteikti nuotoliniu būdu (paslaugų sąrašą tvirtina institucijos, įstaigos ar įmonės vadovas);
17. kompleksiskai teikiamos paslaugos šeimai pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintą Kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai 2016–2023 m. veiksmų planą;
18. asmenų aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis Techninės pagalbos neįgaliesiems centre prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir savivaldybių įstaigose, kurioms priskirta ši funkcija;
19. asmeninės pagalbos teikimas asmenims su negalia, kai tokį poreikį nustato savivaldybių paskirti socialiniai darbuotojai;
20. pagalba smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims;
21. pagalba nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis asmenims;
22. veikla, susijusi su neteisėtų migrantų priėmimu;
23. atvirose erdvėse teikiamos paslaugos, prekyba ir ūkinė veikla, komerciniai ir nekomerciniai kultūros, pramogų, sporto renginiai, šventės, mugės, festivaliai ar kiti tam tikrą laiką trunkantys organizuoti žmonių susibūrimai viešoje vietoje iš anksto nustatytu laiku, kai dalyvauja ne daugiau kaip 500 asmenų;
24. finansinės paslaugos, kai išmokamos ir pristatomos pensijos ar kitos socialinės išmokos, kitos būtinosios finansinės ir privalomojo draudimo paslaugos, kai kontaktas tarp paslaugos gavėjo ir paslaugos teikėjo trunka ne ilgiau nei 15 min., taip pat elektroninių ryšių paslaugos, kurios reikalingos norint įgyti galimybę naudotis elektroninėmis paslaugomis;
25. ikimokyklinis, priešmokyklinis, pradinis, pagrindinis, vidurinis ugdymas, pirminis profesinis mokymas, neformalusis vaikų švietimas ir švietimo pagalba.

Asmenys, turintys ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymių (pvz., karščiavimas, kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas ir pan.) turi likti namuose, neiti į darbą, ugdymo įstaigą ar kitas žmonių susibūrimo vietas ir konsultotis Karštąja koronaviruso linija tel. 1808 arba susisiekti konsultacijai su savo šeimos gydytoju.

Asmenims, kuriems yra privaloma izoliacija, griežtai laikytis izoliavimo taisyklių visą izoliavimo laikotarpį (izoliavimo sąlygos nurodytos Asmenų, sergančių COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), ir asmenų, turėjusių sąlytį, izoliavimo namuose, kitoje gyvenamojoje vietoje ar savivaldybės administracijos numatytose patalpose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V-352 „Dėl Asmenų, sergančių COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), ir asmenų, turėjusių sąlytį, izoliavimo namuose, kitoje gyvenamojoje vietoje ar savivaldybės administracijos numatytose patalpose taisyklių patvirtinimo“) (nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/ea60cec0650b11eaa02cacf2a861120c/asr>).

2. Riboti artimą kontaktą su kitais asmenimis, rūpintis aplinkos higiena

Galiojantis teisinis reglamentavimas dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) nenustato socialinių kontaktų ribojimų. Tačiau dominuojant SARS-CoV-2 viruso delta atmainai, kuri yra labiau pavojingesnė ir labiau užkrečiama, taip pat atsižvelgiant į tai, kad virusą gali platinti COVID-19 ligos požymių neturintys asmenys, rekomenduojama tais atvejais, kai neišvengiamai reikia susitikti su kitais žmonėmis, su kuriais kartu negyvenama, susitikimų metu dėvėti kaukes, trumpinti susitikimų laiką, vengti fizinio kontakto (apkabinimo, rankų paspaudimų ir pan.).

Uždaroje viešose vietose būtina dėvėti kaukę, plauti, dezinfekuoti rankas, laikytis saugaus atstumo nuo aplinkinių.

Ne rečiau kaip 2–3 kartus per dieną vėdinti gyvenamąsias patalpas, pvz., plačiai 10 min. atverti langus arba keletą minučių padaryti patalpose skersvėjų.

Kasdien valyti dažnai liečiamus paviršius gyvenamojoje vietoje, pvz., durų rankenas, stalų paviršius, čiaupo rankenėles, pultelius, šaldytuvo rankenas ir kt. Valyti įprastu muilu ar įprastiniais paviršiams skirtais valikliais.

Valyti vonios kambario ir tualetu paviršius mažiausiai kartą per dieną. Valyti įprastu muilu ar įprastiniais paviršiams skirtais valikliais.

3. Naudoti asmenines apsaugos priemones, rūpintis asmenine higiena

Dėvėti kaukes viešose vietose ir vietose, kuriose sutinkami žmonės, su kuriais įprastai nebendraujama. Viešose uždaroje vietose kaukių dėvėjimas privalomas!

Laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkartinę servetėlę arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę).

Laikytis saugaus (ne mažiau nei 2 metrų) atstumo nuo aplinkinių, ypač tų, su kuriais įprastai nebendraujama.

Kuo dažniau plauti rankas su muilu ir vandeniu, rankas muiluojant ne trumpiau nei 20 sek. Jei nėra galimybės nusiplauti rankų, naudoti rankų antiseptikus (dezinfekavimo priemones).

Vengti liesti neplautomis rankomis veidą, akis, nosį, burną.

4. Rekomendacijos asmenims, turintiems didesnę riziką sunkiai sirgti

Sergantieji lėtinėmis ligomis ir vyresnio amžiaus žmonės yra labiausiai pažeidžiama gyventojų grupė, turinti didelę sunkių komplikacijų riziką užsikrėtus COVID-19 liga (koronaviruso infekcija). Todėl šioms gyventojų grupėms rekomenduojame ypatingai saugotis.

Esant galimybei, susitarti su darbdaviu dėl darbo nuotoliniu būdu arba organizuoti darbą taip, kad būtų užtikrinamas kuo mažesnis kontaktas su kitais asmenimis.

Nesilankyti arba kuo rečiau lankytis parduotuvėse, vaistinėse, bažnyčiose, kitose viešose vietose, vengti viešojo transporto.

Prašyti artimųjų, draugų ar kaimynų pasirūpinti maistu ir kitomis būtinomis priemonėmis, užsisakyti maisto ar būtinųjų priemonių nuotoliniu būdu, esant galimybei pasinaudoti paslauga prekių pristatymu į namus, nesant tokios galimybės, kreiptis į savivaldybės administraciją dėl tokių paslaugų suteikimo.

Jeigu reikia pratęsti vaistų receptą, kreiptis į savo šeimos gydytoją nuotoliniu būdu.

Laikytis saugaus (ne mažiau kaip 2 metrų) atstumo nuo aplinkinių, nebendrauti su asmenimis, turinčiais ūmios kvėpavimo takų infekcijos požymių.

Jei kartu gyvena kiti socialiai aktyvūs šeimos nariai:

- vengti fizinio kontakto (apkabinimo, rankų paspaudimų ir pan.);
- ne rečiau kaip 2–3 kartus per dieną vėdinti gyvenamąsias patalpas, pvz., plačiai 10 min. atverti langus arba keletą minučių padaryti patalpose skersvėjų;
- kasdien valyti dažnai liečiamus paviršius gyvenamojoje vietoje, pvz., durų rankenas, stalų paviršius, čiaupo rankenėles, pultelius, šaldytuvo rankenas ir kt. Valyti įprastu muilu ar įprastiniais paviršiams skirtais valikliais;

- valyti vonios kambario ir tualetu paviršius mažiausiai kartą per dieną. Valyti įprastu muilu ar įprastiniais paviršiams skirtais valikliais.

5. ĮSPĖJAME!

Vyresniems nei 6 metų asmenims viešose uždaroje vietose, paslaugų teikimo vietose, renginiuose uždaroje vietose, uždaroje erdvėje esančiose darbo vietose ir bendrose įstaigos, įmonės, organizacijos uždaroje patalpose (koridoriuose, laiptinėse, liftuose ir pan.), taip pat gyvai organizuojamų posėdžių, pasitarimų ar susirinkimų metu vietose privaloma dėvėti medicininės veido kaukes arba respiratorius, kurie priglunda prie veido ir visiškai dengia nosį ir burną. Šis reikalavimas netaikomas:

- asmenims, kai jie sportuoja;
- sportininkams varžybų metu ar sportuojantiems dalyviams renginio metu;
- paslaugos teikimo metu, kai paslaugos negalima suteikti paslaugos gavėjui būnant su kauke;
- neįgalumą turintiems asmenims, kurie dėl savo sveikatos būklės kaukių dėvėti negali ar jų dėvėjimas gali pakenkti asmens sveikatos būklei. Šiems asmenims rekomenduojama nešioti veido skydelį;
- vaikams, ugdomiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas, jiems esant ugdymo įstaigoje ir (ar) jos teritorijoje;
- atlikėjams, pranešėjams, renginių vedėjams ir kitiems scenoje esantiems asmenims repeticijų, vaizdo, garso įrašų, transliacijų, renginių metu, kai užtikrinamas saugus atstumas nuo žiūrovų ir (ar) dalyvių, išskyrus kai dėl veiklos pobūdžio to padaryti objektyviai neįmanoma;
- TV pranešėjams, laidų vedėjams, atlikėjams, renginių vedėjams ir kitiems asmenims repeticijų, vaizdo, garso įrašų, transliacijų, spaudos konferencijų, interviu metu, kai užtikrinamas saugus atstumas nuo kitų darbuotojų ir (ar) dalyvių, išskyrus kai dėl veiklos pobūdžio to padaryti objektyviai neįmanoma;
- asmenims ar asmenų grupėms fotosesijų, vykdomų atskiroje patalpoje ar nuo kitų asmenų atitvertoje atskiroje erdvėje, metu;
- kino teatruose, valgymo ir (ar) gėrimo metu stebint renginį kino salėje;
- uždaroje erdvėje esančiose darbo vietose, kai darbo vietoje (kabinete, patalpoje) dirba vienas darbuotojas;
- tuo metu, kai vykdant funkcijas (darbą), jo negalima atlikti dėvint kaukę.

Už visuomenės sveikatos srities Europos Sąjungos reglamentų ar sprendimų, higienos norminių aktų ar kitų visuomenės sveikatos srities teisės aktų, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pažeidimą asmenys gali būti traukiami administracinėn atsakomybėn ir gali būti skiriama 500–1500 eurų bauda.

6. Kokios nosį ir burną dengiančios apsaugos priemonės turi būti naudojamos?

Atsižvelgiant į spartų SARS-CoV-2 viruso plitimą, vyraujančią šio viruso delta atmainą, kuri yra labiau užkrečiama, turi būti naudojamos medicininės veido kaukės arba respiratoriai.

Medicininė veido kaukė yra medicininis prietaisas, dengiantis burną, nosį ir smakrą - tai barjeras, ribojantis infekcinio agento (ligos sukėlėjo) perdavimą tarp infekcijos šaltinio (virusą platinančio žmogaus) ir kitų, neužsikrėtusių asmenų. Kaukės naudojamos, kad dideli kvėpavimo takų lašeliai ir pūslai nepatektų į burną ir nosį bei **padėtų sumažinti ir (arba) kontroliuoti didelių kvėpavimo takų lašelių plitimą jų atsiradimo vietoje**. Įrodymai rodo, kad veido kaukės veiksmingai mažina kvėpavimo takų išskyrų išsiskyrimą (šaltinio kontrolė), taip pat apsaugant asmenis, kurie juos teisingai dėvi, nuo

infekcijos (savisauga). Be to, manoma, kad veido kaukių naudojimas yra susijęs su lengvesne infekuotų asmenų liga, nes kaukė sumažina infekcijos dozę.

Apsauginių kaukių veiksmingumą turėtų deklaruoti gamintojas.

Medicininės kaukės pakuotė turėtų turėti deklaruojamą BFE 95% arba 98% (bakterijų filtravimo efektyvumas), ES atitikties deklaraciją: EN14638:2019+AC:2019 ir CE ženklimą.

Filtruojančios veido kaukės (FFP) arba N95 / N99 respiratoriai (JAV FFP2 / FFP3 atitinkmuo, kaip apibrėžta JAV standarto NIOSH 42 CFR 84 dalyje), yra sukurtos apsaugoti naudotoją nuo ore esančių teršalų poveikio (pvz., nuo infekcinių veiksnių įkvėpimo, susijusio su mažų ir didelių dalelių lašelių įkvėpimu) ir yra klasifikuojamos kaip asmeninės apsaugos priemonės. FFP2 respiratorių filtravimo galia yra ne mažesnė kaip 94% 0,3 μm dalelėms. Reikalavimai respiratoriams nurodyti standarte EN 149: 2001 + A1: 2009.

Respiratoriai su vožtuvais nėra tinkami naudoti kaip kontrolės rizikos šaltinio vietoje priemonė, nes jie neužkerta kelio dėvėtojo iškvėpiamų dalelių patekimui į aplinką.

Renkantis respiratorių patariama ant jo pakuotės ieškoti CE ženklavimo ir sertifikavimo standarto EN149:2001+A1:2009, taip pat klasifikacijos FFP2 (atitinka JAV N95).

Kaip tinkamai naudoti veido kaukes:

- Raskite viršutinę kaukės pusę, kurioje yra standus sulenkimas;
- Įsitikinkite, kad spalvota kaukės pusė yra išorėje;
- Metalinę dalį ar standų sulenkimą prispauskite prie nosies ir įsitikinkite, kad gerai prigludo. Taip uždėta kaukė neslinks žemyn ją dėvint;
- Kaukę reikia užsidėti taip, kad pilnai dengtų burną, nosį ir smakrą;
- Kaukė turi uždengti 2/3 nosies;
- Dėvėdami kaukę, nelieskite jos išorinio paviršiaus rankomis;
- Nusiimdami kaukę nelieskite rankomis pačios kaukės, tik raištelius;
- Nusiėmus kaukę arba ją palietus, nusiplaukite arba dezinfekuokite rankas;
- Pakeiskite kaukę nauja, kuomet dėvima tampa drėgna;
- **Vienkartinių kaukių pakartotinai nenaudokite**, panaudotas po kiekvieno naudojimo išmeskite į šiukšlių dėžę, kuri užsidaro.

ATKREIPIAME DĖMESĮ!

Kaukių naudojimas viešosiose vietose yra kompleksinė priemonė, kartu su kitomis prevencinėmis priemonėmis, įskaitant atstumų laikymąsi, socialinių kontaktų ribojimą, buvimą namuose sergant, nuotolinį darbą, jei įmanoma, kvėpavimo etiketą, kruopščią rankų higieną bei veido, nosies, akių ir burnos nelietimą.